

nelo (el mot manca en CRos) «*mallada*: casa de camp», 97v (però d'altra banda «*masada* o *mallada*: majada de ganado», 99r).

Tenim, doncs, ben comprovat que és un campament del bestiar, i també que pot ser en una cova, si bé llavors ho precisen «*mallada tancada*», ço que més aviat implica que en si la *mallada* és a la intempèrie; i quant a la 1.ª definició de Sanelo, s'ha d'acollir amb desconfiança, car pot no ser més que una interpretació incerta del passatge de Febrer, i inspirada en la pseudo-definició de Nebrija, que ja deixo refutada, en el DCEC.

En canvi la *mallada* oberta és la que constato en general o pertot en les meves enquestes valencianes. Fer *mallada* 'pernoctar (el bestiar)': «la rabera passava per un lligallo que travessava el poble, i podia fer *mallada*, si volia, a la plaça del poble» El Boixar; n'hi ha bastants a Bel: *La Mallada 'l Barranc* i *La Malladeta (de les Costes)*; i es comprèn que en general ho fan arriant a una roca, perquè de *La Mallada* del Cabrera m'avisaren que «quasi no hi ha ni arramblador» (1961).

Amb una sola excepció (*les Malades*, partida, a Xiva de Morella), on no consta, hi ha referència a bestiar a tot el Maestrat. Deu ser lloc més aviat extens a Xodos, perquè donen com a afrontació «la mallada de la Crebadeta» en un doc. que hi llegeixo de 1599; *La Maļaeta* és la partida i cim des d'on visurem la meitat del terme, s'hi veu un corral molt antic (descobert) i ben fet, i és a prop d'un altre dit *La Maļa*, Vilanova d'Alcolea; *La Maļa de les Vaques* a Cabanes de l'Arc; hi ha, doncs, sovint reducció *-ada* > *-ā*; i llavors es pot esdevenir que a causa del ritme binari desaparegui l'accent i la quantitat llarga, cosa evident en la *maļaōnda* de Culla (en el cadastre *Majada Honda*, IGC 32 × 17); per tant *maļaplāna* a la Serratella (44 × 17) serà també el mateix (i no pas *malla*) tot i que de vegades li donen un plural *les maļaesplānes* (1931).

Altrament és mot que resta viu, bastant pertot, i almenys en certs llocs, del tot: a Sta. Madalena de Polpís (on en compto mitja dotzena amb nom ben propi, *Maļa la Kardāņča* etc.) m'expliquen que un indret —*L'Ullastre (de) Catxo*— «és una *maļa*».

Des de la Plana cap al Sud el mot es deu fer rar o esvanir-se, car no en torno a tenir notes fins dellà Xúiquer. Però a Vallidigna i pobles veïns és molt abundant, i a Simat m'ho defineixen (parlant de la *Maļa 'l Miļāna*) com «allà on se queden les cabres en el monte» (1962). N'hi ha moltes, amb el mateix sentit en els Realencs (d'Alzira, Guadassuar etc.), i allà ja comença a aparèixer en la forma castellana *maļada*, car els de la Garrofera són pastors de Tous (ja de llenguatge xurro). En forma igual o explicacions ben semblants a les del Maestrat, en trobo bastantes a Benigànim, Beniarrés, Dénia, Llíber, Vall d'Ebo, Quatretondeta. A Confrides té gran renom la *Maļa 'l Rei* dalt de la capçada de l'Aitana, on «van a quedar-se els ramats totes les nits» (1963). En fi, encara a l'extrem Sud: *les Mallades de Calça* al Campello; però a Mut-

xamel potser ha desaparegut el caràcter pastoral, car em parlen d'«una *maļa* d'un tal ---» referint-se a un bancal de terra campa i sense arbres, si bé poc productiu (1963).

A la zona central i en alguns altres punts, hi ha, però, una acc. netament no pastoral, que ens descriu Blasco Ibàñez arran de l'Albufera: «las calvas de la selva, llamadas *mallaes*, terrenos desprovistos de árboles por estar inundados durante el invierno» (*Cañas y Barro*, 66). A Sueca, a la part que s'atansa al gran estany, sembla ser certa mena de paratge de marjal, però certament hi deu ser ben apelliatu, perquè n'anomenen moltes, almenys com a genèric (*La Mallada de Tono, les Malladetes* etc.); també en altres parts de l'Albufera constato *malladeta* com un paratge de brolla; no em queda clar el valor, però sembla intermedi entre els dos distingits en els que hi ha a l'Alta Vall de la Casella d'Alzira i a la ratlla entre Simat i el Pinar dels Frares de Carcaixent (3° 18' × 39° 03'); però fins a Palomar sembla arribar una acc., com l'albuferenca, car em diuen que *Güenso* és una *maļa* de *ōrtes* (1962).

La Mallada del Fenollar, entre la clotada de Vallidigna i Xaraco, ja es documenta en un text de l'a. 1300 (*BSCC* xvii, 35); «Anem, oh braus, a traure'ls, pegant foc al boscage, / desfem-los la *mallada*: que mai més lo passatge / de Burriana a Orpesa mos tanque aqueixe bosc», *Seidia*, 254; en fi a Benassal, C. Salvador ens defineix *mallada* com «el blat gitat al bancal per causa de la pluja o vent, o per haver-hi entrat persones o animals» (*MiscFabra*, 252); i a Gandesa troba *Amades mallada* en el sentit de 'lloc de reunió dels conills de bosc» (*Excursions* II, 279).

En tot això últim em sembla que hi ha una superposició del *mallada* anterior = cast. *majada* amb un derivat del maestr. *malla* 'mata, arbust' (*MÀCULA*), cosa ben poc sorprenent, perquè al capdavant etimològicament tot és u, en el fons.

Quant a Aragó cal advertir que aquí la toponímia (almenys) ens conserva el mot en la forma arcaica *mallata*, però amb un significat com el castellà. Hi ha consciència que és apelliatu, car porta article *La Mallada de ---*: no en trobo encara a Ribagorça ni a la part de llengua castellana, però sí en abundància des de la Ribera de Fiscal cap a ponent: a Fiscal mateix en compto quatre o cinc, dites encara en la forma no acastellanada (*la Mallata Mairán*, i el diminutiu *Mallatons de Franco*); es va repetir pertot a Bielsa, Torla, Panticosa, Lanuza, Acumer, Jasa, Yésero (a Acumer sol en compto quatre, *Mallata do Napaxal* etc.). I un original col·lectiu si bé castellanitzat: «Crampas és un *maļadil* de ganao», Lanuza.

En conclusió: en castellà i aragonès és mot romànic de sempre; mentre que en el domini català no comença fins a la zona mossàrab, i deu ser realment un mosarabisme.

DERIV.: *Malladar* cohe.: *El Maļadā de Vallivana*, Morella; *Font dels Malladars* a Xaraco, dalt de la serra; a Alcalà de la Jovada em defineixen *maļadār* com «tros de terreny que fa herba de pastures» (entre